

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžk/54/2019
Identifikačné číslo spisu: 7018200709
Dátum vydania rozhodnutia: 12.02.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7018200709.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Mgr. Viliama Pohančeniča (sudca spravodajca) a sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Združenie domových samospráv, o. z., IČO: 31 820 174, Rovniankova 14, Bratislava, zastúpený: CLC advokátska kancelária s.r.o., Panenská 18, Bratislava, v mene ktorej koná JUDr. Peter Majka, advokát a konateľ, proti žalovanému: Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, Komenského 52, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-KE-OSZP3-2018/023858 zo dňa 28.05.2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 8S/56/2018-70 zo dňa 23.05.2019, takto

rozhodol:

Kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom sa právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Spoločnosť LABAŠ s.r.o., Textilná 1, Košice (ďalej aj len „žiadateľ“), adresovala mestu Košice (ďalej aj len „prvostupňový orgán“) žiadosť, predmetom ktorej bolo vydanie súhlasu na výrub označených 13 ks drevín z dôvodu, že môžu spôsobiť škody na zdraví a na majetku, pričom nie sú udržiavané bývalými vlastníkmi. Prílohami žiadosti boli: GISPLAN - situácia z dôvodu identifikácie pozemku, LV č. XXXXX, XXXXX, výpočet spoločenskej hodnoty drevín určených na výrub v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a fotodokumentácia (ďalej aj len „vyhláška č. 24/2003 Z. z.“). Prvostupňový správny orgán dňa 08.09.2017 uverejnil v zmysle § 82 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) na svojej internetovej stránke informáciu o začatí správneho konania, do ktorého sa prihlásilo OZ Nádej pre Sad Janka Kráľa, Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny, Základná organizácia Košice 2013 (ďalej

aj len „SZOPK ZO Košice 2013“) a Združenie domových samospráv. Listom č. MK/A/2017/18848-6 zo dňa 19.09.2017 nariadil ústne pojednávanie spojené s miestnou obhliadkou, ktorá sa vykonala dňa 10.10.2017 a na ktorej bol predložený projekt náhradnej výsadby s názvom „Náhradná výsadba LABAŠ s.r.o., sadové úpravy - Bernoláková a Matúšková, Košice - Západ, k. ú. S., parc. č. 2735/22“, vypracovaný Správou mestskej zelene v Košiciach, Rastislavova 79, Košice (ďalej aj len „Správa mestskej zelene v Košiciach“), pričom o priebehu bola spísaná zápisnica. Žalobca sa nezúčastnil. Prvostupňový orgán všetkých účastníkov oboznámil s podkladmi pre vydanie rozhodnutia a poučil ich o možnosti vyjadriť sa. Žalobca prostredníctvom e-mailu zo dňa 17.10.2017 súhlasil s výrubom a navrhol doplniť náhradnú výsadbu vrátane jej umiestnenia ešte pred vydaním rozhodnutia. Správa mestskej zelene v Košiciach zaujala k návrhu žalobcu odmietavé stanovisko, nakoľko návrh bol v dotknutej lokalite nerealizovateľný z dôvodu zvýšenej hustoty inžinierskych sietí. Listom č. MK/A/2018/04883-15 zo dňa 09.01.2018 prvostupňový orgán opätovne oboznámil všetkých účastníkov s podkladmi pre vydanie rozhodnutia a poučil ich o možnosti sa vyjadriť. Na základe všetkých podkladov a záverov miestnej obhliadky prvostupňový orgán rozhodnutím č. MK/A/2018/04883-17 zo dňa 29.01.2018 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) vydal súhlas na výrub 7 ks drevín: 3 ks stromov druhu *Populus nigra*/Topoľ čierny s obvodom kmeňov 374, 356 a 445 cm, rastúcich na pozemku kat. úz. X.; 1 ks stromu druhu *Populus nigra*/Topoľ čierny s obvodom kmeňa 408 cm, rastúceho na pozemku kat. úz. X.; 2 ks stromov druhu *Maclura pomifera*/Maklúra pomarančová s obvodom kmeňov 108 a 240 cm, rastúcich na pozemku kat. úz. X. a na 1 ks krovitého porastu druhu *Sambucus nigra*/Baza čierna o plošnej výmere 9 m², rastúceho na pozemku kat. úz. X. s podmienkou vykonania náhradnej výsadby v rozsahu: 3 ks stromov druhu *Acer sp.*/Javor sp. na pozemku kat. úz. X. (Krivá ul., Košice); 2 ks stromov druhu *Acer platanoides*/Javor mliečny a 1 ks stromu druhu *Fagus sp.*/Buk sp. na pozemku kat. úz. X. (Palackého ul., Košice); 1 ks stromu druhu *Fagus sp.*/Buk sp. na pozemku kat. úz. X. (Palackého ul., Košice); 1 ks stromu druhu *Acer platanoides*/Javor mliečny na pozemku kat. úz. X. (Palackého ul., Košice). Ďalšia náhradná výsadba 13 ks drevín mala byť zrealizovaná podľa projektu „Náhradná výsadba LABAŠ s.r.o., sadové úpravy - Bernoláková a Matúšková, Košice - Západ, k. ú. S.“. Zároveň zamietol žiadosť o výrub 6 ks stromov druhu *Maclura pomifera*/Maklúra pomarančová s obvodom kmeňov 148, 120, 74, 119, 150 a 203 cm, rastúcich na pozemku kat. úz. X. (Palackého ul., Košice). Vychádzajúc z vyššie uvedených podkladov rozhodnutie odôvodnil tým, že dreviny sú v zlom stave a neutržiavané bývalými majiteľmi, v dôsledku čoho hrozia škody na majetku a zdraví.

2. Žalobca podal odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu z dôvodu, že prvostupňový orgán neúplne a nedostatočne odôvodnil úvahu, ktorou bol riadený pri hodnotení dôkazov, absenciou uvedenia kauzálneho nexusu medzi právnymi skutočnosťami a predpismi vo vzťahu k výroku v časti správnej úvahy a tým, že rozhodnutie neobsahuje jeho povinnú súčasť, ktorou je výpočet spoločenskej hodnoty resp. zdôvodnenie, akým spôsobom bola táto uplatnená pri rozhodnutí. Žalovaný rozhodnutím č. OU-KE-OSZP3-2018/023858 zo dňa 28.05.2018 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Poukázal na to, že prvostupňový orgán konal a rozhodol v súlade so zákonom a vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, pričom vzal do úvahy habituálne defekty, poškodenie, nedokonalosti tvaru a proporcií jednotlivých častí stromov, ktoré môžu zvyšovať zaťaženie, narušovať plynulosť toku napätia (tlaková vidlica, nevhodná štruktúra koruny, excentrická koruna - zistené na miestnej obhliadke, uvedené vo výpočte spoločenskej hodnoty drevín). Konštatoval, že odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia obsahovalo podstatné skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie a úvahy, ktorými sa prvostupňový orgán riadil pri hodnotení dôkazov, ako sa vysporiadal s tvrdeniami a námietkami účastníkov a ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov. Zdôraznil, že žalobca bol riadne oboznámený o termíne a mieste vykonania miestnej obhliadky a možnosti zúčastniť sa jej, avšak túto možnosť nevyužil. Upozornil, že namietaný absentujúci výpočet spoločenskej hodnoty drevín plní informatívnu funkciu a bol súčasťou žiadosti o výrub, v dôsledku čoho nie je potrebné zahrnúť ho do textu rozhodnutia. S poukazom na § 48 ods. 1 tretiu vetu zákona č. 543/2002 Z. z. výpočet spoločenskej hodnoty drevín má význam v prípade, ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, pretože do výšky výpočtu sa ukladá finančná náhrada, prípadne ak sa ukladá finančná náhrada popri náhradnej výsadbe, tak súčet výšky nákladov na náhradnú výsadbu a finančnej náhrady nesmie prekročiť výšku spoločenskej hodnoty.

II.

3. Žalobca podal proti napadnutému rozhodnutiu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 8S/56/2018-70 zo dňa 23.05.2019 tak, že žalobu zamietol a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

4. Žalobca v žalobe namietal obdobne ako v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu. Prvostupňový orgán ani žalovaný pri rozhodovaní nevychádzali zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci, nakoľko si nezaobstarali všetky potrebné podklady pre rozhodnutie, ktoré navrhoval žalobca pri vstupe do konania. Prvostupňový orgán uložil žiadateľovi v súhlase na výrub drevín povinnosť uskutočniť primeranú náhradnú výsadbu na vopred určenom mieste, v pomere 1:3, t. j. za 7 drevín určených na výrub sa zrealizuje náhradná výsadba 21 ks drevín. Neuvedením minimálneho obvodu stromov náhradnej výsadby správnymi orgánmi nebola náhradná výsadba stanovená v dostatočnej miere, v čoho dôsledku sú rozhodnutia nepreskúmateľné. Opätovne namietal absenciu výpočtu spoločenskej hodnoty v rozhodnutí, pričom túto považuje za podmienku sine qua non pre posúdenie adekvátnosti náhradnej výsadby. Výrub drevín sa má uplatňovať len vo výnimočných a odôvodnených prípadoch a primárnym cieľom orgánov ochrany prírody by malo byť zachovanie status quo a povolenie na výrub drevín by malo byť až druhotným nástrojom. Ochrana drevín je vo verejnom záujme. Rozhodnutia správnych orgánov považoval za nezákonné a nepreskúmateľné z dôvodu, že boli nedostatočne odôvodnené, čo negatívne ovplyvňuje právo na súdny prieskum v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pričom v tomto smere poukázal aj na zásadu legitímnych očakávaní a to, že zásada voľného hodnotenia dôkazov dáva správne orgánu priestor na správnu úvahu, ktorá musí vychádzať z úsudkov a jasne preukazovať vzťah dôkazu, alebo podkladu s vyhodnotením v rozhodnutí správneho orgánu.

5. Žalovaný v replike vo vzťahu k námietke nedostatočného odôvodnenia, stotožňujúc sa s prvostupňovým rozhodnutím uviedol, že účelom odvolacieho konania je preskúmať prvostupňové rozhodnutie, nie nahradiť ho a poukázal na svoje odôvodnenie v napadnutom rozhodnutí a relevantné ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej aj len „správny poriadok“). K námietke, že neodôvodnil, prečo nie je potrebné uviesť spoločenskú hodnotu drevín, poukázal na časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a na informatívny charakter a význam spoločenskej hodnoty drevín. Konštatoval, že v odôvodnení popísal podstatu veci, rozobral dôkazovú časť a ostatné podklady pre rozhodnutie, reagoval na vyjadrenia účastníkov, v závere uviedol skutočnosti, ktoré boli nepochybne zistené, posúdil ich relevanciu a zdôvodnil použitie právnej normy citovanej vo výroku. Opätovne poukázal na vykonanú miestnu obhliadku, ktorej sa žalobca nezúčastnil, čím sa sám obral o možnosť získať neskreslenú predstavu o skutočnom stave v dotknutej lokalite. Vo vzťahu k správnej úvahe uviedol, že vyjadruje určitý stupeň voľnosti rozhodovania správneho orgánu, ktorý mu umožňuje v medziach zákona prijať také rozhodnutie, aké uzná za najvhodnejšie, a to s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci.

6. V odôvodnení rozsudku krajský súd správne citoval čl. 44 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 47 ods. 2, § 48 ods. 1, § 95 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. a § 17 ods. 3 vyhlášky č. 24/2003 Z. z. Konštatoval, že prvostupňové rozhodnutie obsahovalo výpočet spoločenskej hodnoty drevín, ktorý sa premietol do častí rozhodnutia pri určení počtu náhradnej výsadby. Pri hodnotení dôvodu výrubu sa bral do úvahy ich zdravotný stav a predchádzanie škodám, pričom dôvody boli popísané v rozhodnutiach správnych orgánov. Vhodnosť a adekvátnosť určenia náhradnej výsadby voči povolenému výrubu bola dostatočne a adekvátne preukázaná. K námietke nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí a ich nedostatočnému odôvodneniu uviedol, že v oboch sa nachádza hodnotenie zistených skutkových záverov, t. j. žiadosť o výrub posúdil správny orgán kladne z dôvodu ich zdravotného stavu a povolil ich výrub za stanovených podmienok. Stanovenie náhradnej výsadby je založené na návrhu Správy mestskej zelene Košice. Je vyjadrením zásady legitímnych očakávaní, aby o odbornej otázke, ktorou orgán deklaruje adresátovi správnosť a zákonnosť svojho rozhodnutia, bolo rozhodnuté kompetentným subjektom a na druhej strane zásada voľného hodnotenia dôkazov dáva správne orgánu priestor na správnu úvahu vychádzajúcu z preukazovaného podkladu, ktorým bol v danom prípade schválený plán náhradnej výsadby. Žalovaný uložil žiadateľovi v súhlase na výrub drevín povinnosť uskutočniť

primeranú náhradnú výsadbu na vopred určenom mieste, a na jeho náklady, v pomere 1:3 a táto náhradná výsadba bola už prvostupňovým orgánom stanovená v takej miere v tam konkrétnom popísanom objeme drevín, pričom vychádzala z podkladov predložených žiadateľom. Neuvedenie minimálneho obvodu stromov neznamena, že náhradná výsadba by bola stanovená nedostatočne.

7. Poukázal na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej, ak sú dve základné práva v konflikte (vlastnícke právo a právo na priaznivé životné prostredie), tento treba riešiť pomocou zásady spravodlivej rovnováhy. Ochrana drevín je vo verejnom záujme a je na správnom orgáne, aby dostatočným spôsobom zdôvodnil zásah do tejto ochrany a to relevantnými a čo najrôznorodejšími argumentmi a podkladmi, čo ale neznamená, že je potrebné ju odmietnuť. Zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo dostačujúce na riadne posúdenie veci. Poukázal na potrebu aktívneho prístupu k ochrane prírody. Žalobca aktívne vstúpil do konania a jeho názormi sa správne orgány riadne zaoberali, pričom však ani samotný vstup do konania nezaručuje plný úspech. Bola splnená povinnosť správnych orgánov oboch stupňov uviesť v rozhodnutiach, ako sa vyrovnali s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom. Správny orgán sa dostatočne vyrovnal s návrhom účastníka konania SZOPK ZO Košice 2013, v ktorom požadoval realizáciu náhradnej výsadby v rozsahu minimálne 21 ks stromov s minimálnym obvodom kmeňa 21 cm v určitých lokalitách. Spoločenská hodnota drevín je neopomenuteľným atribútom na posúdenie hodnoty dreviny, ako aj jej plánovanej náhradnej výsadby, pričom správne orgány vychádzali z vyčíslenia spoločenskej hodnoty, ktoré bolo prílohou žiadosti žiadateľa. Napadnuté rozhodnutie bolo riadne zdôvodnené, žalobca mal možnosť získať všetky podstatné informácie, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie v súlade s § 47 ods. 3 správneho poriadku. Mal možnosť zúčastniť sa na miestnej obhliadke, ktorá je pre správny orgán najdôležitejším dôkazom, nakoľko v rámci nej správny orgán dokazuje alebo vyvracia dokazovanú skutočnosť vzťahujúcu sa na prejednávajúcu vec v správnom konaní (výrub konkrétnych drevín na konkrétnom pozemku). Výkonanie dôkazu obhliadkou je rozhodujúcim dôkazom, ak sú rozpory medzi inými použitými prostriedkami. V tomto smere sa žalobca neúčastou na pojednávaní a miestnej obhliadke obral o možnosť získať predstavu o skutočnom stave v určitej lokalite.

III.

8. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo ho zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

9. Namietal, že nesprávnym procesným postupom krajského súdu mu bolo znemožnené, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Krajský súd, ako aj správne orgány nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia. Nebolo zhodnotené, či prvostupňový orgán aplikoval správne a v súlade so zákonom príslušnú právnu normu. Ak v rozhodnutí absentuje preukázanie odôvodneného prípadu výrubu alebo absentuje výpočet spoločenskej hodnoty drevín, nie je možné aplikovať voľnú úvahu o tom, že výrub je možné povoliť a že náhradná výsadba je primeraná, nakoľko absentuje jej zhodnotenie aj vo vzťahu k otázke, či prevyšuje záujem na výrube nad záujmom na zachovaní drevín. Poukázal na to, že výrub drevín sa má uplatňovať výnimočne a v odôvodnených prípadoch, pričom primárnym cieľom orgánov ochrany prírody by malo byť zachovanie drevín. Voľná úvaha prvostupňového orgánu vybočila z medzí zákona, nakoľko rozhodnutie musí vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a musí byť riadne odôvodnené. Prvostupňové rozhodnutie neobsahovalo výpočet spoločenskej hodnoty, ani spôsob, akým sa toto premietlo do rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie sa obmedzilo len na konštatovania. V súvislosti s dostatočným odôvodnením poukázal na zásadu legitímnych očakávaní a zásadu voľného hodnotenia dôkazov. Správne orgány majú zdôvodniť zásah do ochrany drevín relevantnými a najrôznorodejšími argumentmi a podkladmi, pričom nestačí, aby boli súčasťou administratívneho spisu, ale majú byť priamo súčasťou rozhodnutia. Z dôvodu absencie výpočtu spoločenskej hodnoty v rozhodnutí je toto nepreskúmateľným. Krajský súd rozhodnutím neodstránil nedostatky a ani ich nekonštatoval, naopak len systematicky ich potvrdil bez toho, aby vysvetlil prečo rozhodnutia správnych orgánov považuje za riadne odôvodnené. Vyčíslenie spoločenskej hodnoty považuje za obligatórnu náležitosť rozhodnutia v prípadoch podľa § 95 ods. 3 zákona č.

543/2002 Z. z. a to najmä keď sa posudzuje primeranosť náhradnej výsadby, pričom tomuto obligatórnemu charakteru sa krajský súd nevenoval. Namietal, že nezúčastnením sa účastníka na obhliadke nie je konzumovaná povinnosť riadneho odôvodnenia rozhodnutia a pripomenul, že príslušný správny orgán má povinnosť neprítomného účastníka oboznámiť s podkladmi pre rozhodnutie. Nesúhlasil s tým, že výpočet spoločenskej hodnoty bol premietnutý do rozhodnutia, nakoľko rozhodnutia správnych orgánov ho neobsahujú a neuvádzajú, ako bol zohľadnený.

10. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok) (ďalej aj len „S.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 S.s.p. a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu (sťažovateľa) nie je dôvodná.

12. Z obsahu kasačnej sťažnosti je zrejmé, že žalobca namietal najmä nedostatočné odôvodnenie a s tým spojenú nepreskúmateľnosť rozhodnutí správnych orgánov a rozsudku krajského súdu vo vzťahu k dôvodnosti výrubu v spojení s prevahou verejného záujmu nad súkromným záujmom a použitie správnej úvahy, pričom táto mala vybočiť z medzí zákona, nakoľko rozhodnutie nevychádzalo z riadne zisteného skutkového stavu. Okrem uvedeného namietal absenciu výpočtu spoločenskej hodnoty priamo v rozhodnutiach správnych orgánov, resp. nevyjadrenie sa k otázke, či táto má byť obligatórnou súčasťou rozhodnutia.

13. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia je zrejmé, že vlastníci sa o predmetné dreviny nestarali, a neplnili si tak povinnosť v zmysle § 47 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z., ktorá spočíva najmä v ošetrovaní a udržiavaní drevín. Citované ustanovenie poskytuje orgánu ochrany prírody, v tomto prípade prvostupňovému orgánu možnosť, aby v prípade poškodenia alebo výskytu nákazy dreviny buď uložil vlastníkovi pozemku povinnosť vykonať nevyhnutné opatrenia na ozdravenie dreviny, alebo aby rozhodol o jej vyrúbaní. Ako vyplýva z prvostupňového rozhodnutia, dotknuté dreviny boli neriadeneho rastu, značne prerastené, poškodené a napadnuté imelom. Niektoré kmene mali výrazný náklon od zvislej roviny, v dôsledku čoho boli nestabilné a pri nepriaznivých poveternostných podmienkach hrozilo nebezpečenstvo ulomenia a pádu konárov, prípadne vyvrátenie celého stromu, čím môže byť spôsobená škoda na budovách. Niektoré konáre prevísali aj do verejného priestoru, čím môže byť spôsobená škoda na autách, zaparkovaných na parkovisku, ktoré je budované pozdĺž plotu nachádzajúceho sa pri dotknutých drevinách a škoda na zdraví ľudí. Okrem uvedeného niektoré dreviny rástli v blízkosti budov, v čoho dôsledku svojím koreňovým systémom narúšali statiku a chodníky. Z uvedenej časti odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia, s ktorou sa stotožnil a na ktorú poukázal aj žalovaný v napadnutom rozhodnutí, zreteľne vyplýva, z akého dôvodu prvostupňový orgán pristúpil k možnosti, ktorou je rozhodnutie o výrube drevín - t. j. dôvodom výrubu je zlý stav drevín, kvôli ktorému vzniká riziko škôd na zdraví a majetku. Nebolo by pravdepodobne účelné, pokiaľ by vyzval vlastníkov k realizácii opatrení na účely ozdravenia drevín, nakoľko vlastníci jednak dlhodobo nerešpektovali svoju povinnosť udržiavania predmetných drevín a ďalším relevantným aspektom bolo to, že ani realizáciou ozdravných opatrení by pravdepodobne nebolo objektívne možné odstrániť niektoré nedostatky, ako napr. zásah koreňového systému do statiky budov a chodníkov.

14. V tejto súvislosti kasačný súd konštatuje, že postup prvostupňového orgánu bol v súlade so zákonom, nakoľko zákonodarca v citovanom ustanovení poskytuje správne orgánu možnosť voľnej úvahy, pričom táto má byť odrazom toho, že príslušný správny orgán si na podklade spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci urobí úsudok o tom, či bude postačujúce, aby uložil vlastníkom povinnosť realizácie ozdravných opatrení, alebo aby rozhodol o výrube predmetných drevín. Možno sa teda stotožniť so závermi žalovaného a krajského súdu, že správna úvaha, resp. voľná úvaha vyjadruje určitý stupeň voľnosti rozhodovania správneho orgánu, ktorý mu umožňuje v medziach zákona prijať

také rozhodnutie, aké uzná za najvhodnejšie, a to s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci. Príslušný správny orgán si zadovážil rôznorodé podklady pre rozhodnutie, ktoré vyplývali jednak zo žiadosti o výrub a jej príloh, vyjadrení účastníkov a záverov z vykonanej miestnej obhliadky, uvedených v zápisnici. Na základe voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcich z predmetných podkladov si urobil úsudok o tom, že vhodnejším postupom bude voľba možnosti spočívajúcej v rozhodnutí o výrube. Vhodnosť tejto voľby, ako aj myšlienkové pochody, ktoré viedli príslušný správny orgán k takémuto záveru, je možné zreteľne vyčítať z obsahu odôvodnenia. Prvostupňový orgán ozrejmuje skutkový stav, poskytuje výpočet relevantných listinných podkladov a záverov z miestnej obhliadky, ktoré pri rozhodovaní zohľadnil najmä vo vzťahu k potrebnosti výrubu, ktorá okrem iného dostatočne preukazuje prevahu verejného záujmu (t. j. v danom prípade ochrana drevín, prípadne zabezpečenie priaznivého životného prostredia) nad súkromným záujmom (t. j. vlastníctvo drevín). Pokiaľ ide o ochranu drevín, resp. zabezpečenie práva na priaznivé životné prostredie, treba poukázať na skutočnosť, že predmetné dreviny boli neriadeneho rastu a v zlom zdravotnom stave, nakoľko boli napadnuté imelom, pričom niektoré boli napadnuté hnilobou, prípadne mali vysychajúce konáre, tak ako je špecifikované vo výpočte spoločenskej hodnoty, ktorá je súčasťou žiadosti o výrub a s ktorou sa žalobca mohol oboznámiť, nakoľko bola predložená na miestnej obhliadke, o ktorej konaní bol žalobca riadne upovedomený, avšak nezúčastnil sa. V tomto smere je tak práve odrazom zabezpečenia práva na priaznivé životné prostredie resp. ochrany prírody to, že sa choré, prípadne inak poškodené stromy, pri ktorých ozdravné opatrenia nie sú účelné, eliminujú a namiesto nich sa prostredníctvom náhradnej výsadby tak, ako tomu bolo v prejednávanej veci, zabezpečia zdravé dreviny. Postup prvostupňového orgánu teda nevybočil z medzí ustanovenia § 47 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. a možno konštatovať, že záver o súlade predmetného postupu so zákonom tak, ako vyplýva z prieskumu, ktorý realizoval žalovaný a neskôr aj krajský súd, možno považovať za správny.

15. Podľa § 48 ods. 1 prvej vety zákona č. 543/2002 Z. z. orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa; uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy. V prvostupňovom rozhodnutí, s ktorým sa žalovaný, ako aj krajský súd stotožnil, bola žiadateľovi uložená povinnosť náhradnej výsadby v pomere 1:3 (t. j. za 7 vyrúbaných drevín sa vysadí 21 nových), pričom prvostupňový orgán špecifikoval presný počet a druh drevín, umiestnenie ako aj obvod kmeňa. V odôvodnení poukázal na požiadavku účastníka SZOPK, ktorý požadoval náhradnú výsadbu v počte 21 ks drevín a vyjadrenie žalobcu, ktorý súhlasil s výrubom, avšak žiadal o doplnenie náhradnej výsadby a jej umiestnenie v lokalite výrubu. Námietke žalobcu sa venoval, keďže poukázal na vyjadrenie Správy mestskej zelene Košice, ktorá uviedla, že v lokalite výrubu nie je možná náhradná výsadba v počte 21 ks drevín z dôvodu hustoty inžinierskych sietí. S možnosťou umiestnenia náhradnej výsadby boli účastníci oboznámení a v lehote sa nevyjadrili. Z tejto časti odôvodnenia je zrejmé, že postup prvostupňového orgánu, ktorý ako správny vyhodnotil aj žalovaný a krajský súd, bol v súlade s § 48 ods. 1 prvou vetou zákona č. 543/2002 Z. z. Námietka žalobcu, že v rozhodnutí absentuje preukázanie primeranosti náhradnej výsadby je irelevantná, nakoľko primeranosť náhradnej výsadby vychádza zo správnej úvahy príslušného správneho orgánu a z odôvodnenia je zrejmé, že pri určení primeranosti náhradnej výsadby príslušný správny orgán bral okrem listinných podkladov (t. j. žiadosť s prílohami, zápisnica z miestnej obhliadky) do úvahy aj názory účastníkov, kedy si osvojil požiadavku SZOPK, ktorý požadoval náhradnú výsadbu v počte 21 ks drevín a vysporiadal sa s požiadavkou žalobcu. Náhradnú výsadbu teda možno považovať za primeranú na základe objektívnych skutočností, ktorými je to, že počet nových drevín značne prevyšuje počet vyrúbaných drevín a správny orgán pri jej určení zohľadnil najvhodnejšie možnosti umiestnenia a zaoberal sa aj vyjadreniami účastníkov konania, prostredníctvom ktorých má možnosť určitým spôsobom si verifikovať objektivitu záveru svojej správnej úvahy o primeranosti.

16. Podľa § 48 ods. 1 tretej vety zákona č. 543/2002 Z. z., ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. V zmysle § 95 ods. 3 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z. sa spoločenská hodnota uplatňuje najmä pri rozhodovaní o náhradnej výsadbe a určovaní výšky finančnej náhrady za vyrúbané dreviny podľa § 48 <. zákona č. 543/2002 Z. z. Žalobca v kasačnej sťažnosti namietal, že vyčíslenie spoločenskej hodnoty malo byť priamo súčasťou rozhodnutia. Z citovaných ustanovení ani ostatných relevantných ustanovení upravujúcich náležitosti

rozhodnutia však nevyplýva, že by vyčíslenie spoločenskej hodnoty malo byť priamo súčasťou resp. osobitnou náležitosťou rozhodnutia. Ustanovenie § 95 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. exemplifikatívne upravuje prípady, kedy sa má aplikovať resp. zohľadňovať spoločenská hodnota, pričom takýto demonštratívny výpočet má byť chápaný tým spôsobom, že zákonodarca určil prípady, kedy je nevyhnutné zohľadňovať spoločenskú hodnotu a ponechal na diskrečnej právomoci príslušných správnych orgánov použitie tohto inštitútu aj pre iné prípady, kedy uznajú za potrebné. Význam a podstatu ustanovenia § 95 ods. 3 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z. upravujúceho, že v prípade náhradnej výsadby sa má zohľadňovať spoločenská hodnota, treba vnímať aj s prihliadnutím na znenie § 48 ods. 1 prvej vety zákona č. 543/2002 Z. z., kedy má orgán ochrany prírody uložiť žiadateľovi povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín. Je zrejmé, že táto spoločenská hodnota má byť zohľadňovaná, nakoľko je prostriedkom spôsobilým objektivizovať úsudok o primeranosti náhradnej výsadby s ohľadom na skutočnosť, že dreviny takto možno špecifikovať kvantitatívnym spôsobom (na základe ceny), ktorý v sebe konzumuje ich kvalitatívnu stránku (najmä ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na ich vzácnosť, ohrozenosť a plnenie mimoprodukčných funkcií). Podľa názoru kasačného súdu je však postačujúce, ak z obsahu rozhodnutia vyplýva, že bola zohľadnená, pričom samotný výpočet nemusí byť výslovne uvedený v rozhodnutí. V súvislosti so samotnou podstatou výpočtu spoločenskej hodnoty sa kasačný súd stotožňuje s názorom žalovaného, ktorý v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ozrejmuje, že výška spoločenskej hodnoty (stanovená na základe výpočtu) je smerodajná pri určení výšky finančnej náhrady v prípade, ak nie je možné uložiť náhradnú výsadbu, čo jasne vyplýva z § 48 ods. 1 tretej vety zákona č. 543/2002 Z. z. V prejednávanej veci bol výpočet spoločenskej hodnoty drevín prílohou žiadosti, pričom autorom bola Správa mestskej zelene Košice. Žiadosť s prílohami (vrátane výpočtu spoločenskej hodnoty) boli predložené účastníkom na miestnej obhliadke. Žalobca, ktorý bol riadne oboznámený s termínom a časom vykonania miestnej obhliadky, mal možnosť zúčastniť sa, oboznámiť sa so všetkými podkladmi, vrátane výpočtu spoločenskej hodnoty, avšak túto možnosť nevyužil. Svojím pasívnym prístupom sám seba ukrátil o svoje procesné práva, pričom pozornosť kasačného súdu neunikli medializované informácie o mimoriadne aktívnom prístupe žalobcu vo väčšom množstve konaní. Okrem uvedeného prvostupňový orgán niekoľkokrát v priebehu konania oboznamoval účastníkov s podkladmi pre rozhodnutie, pričom ich poučil o možnosti vyjadriť sa.

17. Ako neopodstatnená je aj námietka žalobcu, že správne orgány majú zdôvodniť zásah do ochrany drevín relevantnými a najrôznorodjšími argumentmi a podkladmi, pričom nestačí, aby boli súčasťou administratívneho spisu, ale majú byť priamo súčasťou rozhodnutia. Odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia, aj rozhodnutie žalovaného obsahujú výpočet relevantných podkladov, ktoré vzali pri vydaní rozhodnutia do úvahy, ďalej relatívne podrobný popis záverov miestnej obhliadky, kde sa pri jednotlivých drevinách ozrejmuje aj miera ich poškodenia, ktorá je aj súčasťou výpočtu spoločenskej hodnoty. Správne orgány vo svojich rozhodnutiach podrobne popísali zlý stav dotknutých drevín spojený s opodstatnenosťou ich výrubu. Nie je potrebné, aby boli všetky podklady pre rozhodnutie doslova prekopírované do rozhodnutia správneho orgánu. Je štandardné a praktické aj pre adresátov rozhodnutí, že správny orgán z podkladov abstrahuje podstatu resp. relevantné skutočnosti, ktoré pri svojom rozhodovaní zohľadnil. Nemá význam, aby rozhodnutia boli zaťažené „prekopírovaním“ obsahu administratívneho spisu do odôvodnenia, okrem toho účastník má právo nahliadať do administratívneho spisu.

18. K námietke nepreskúmateľnosti rozhodnutí správnych orgánov kasačný súd ozrejmuje, že o nepreskúmateľné rozhodnutie ide v prípade, kedy by príslušný správny orgán prípadne krajský súd svoje tvrdenia opieral o skutočnosti, ktoré v konaní buď neboli zisťované vôbec, alebo boli zisťované v rozpore so zákonom. Zo znenia jednotlivých správnych rozhodnutí a rozsudku krajského súdu však možno identifikovať právny rámec, ako aj východiská, ktoré pri rozhodovaní zohľadnili. Z obsahu odôvodnení je zrejmé, ktoré argumenty považovali za relevantné a naopak, ktorým neprikladali väčší význam. Odôvodnenia teda obsahujú dostatočné odpovede na tie právne a skutkové otázky, ktoré boli predmetom konania a ich zodpovedanie bolo pre výsledok konania určujúce.

19. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že krajský súd rozsudkom neodstránil nedostatky rozhodnutí

správnych orgánov a ani ich nekonštatoval, naopak len ich systematicky potvrdil bez toho, aby vysvetlil, prečo rozhodnutia správnych orgánov považuje za riadne odôvodnené, kasačný súd na podklade svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti pripomína, že úlohou súdu v správnom súdnictve pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj procesnoprávnymi predpismi. Nie je teda úlohou súdu, aby priamo odstraňoval nedostatky postupu príp. rozhodnutia správnych orgánov.

20. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

21. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. nepriznal a žalovanému ich nepriznal, pretože mu právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

22. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.